N. 167. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag den 17 Augustus.

Door de gewigtige gebeurtenissen, en op het verlangen der meeste geabonneerden, deze Courant sedert den 1n. Augustus behalve de extra couranten, dagelijks verschijnende; is de prijs thans bepaald tegen f 6 franco per post in de drie maanden, zullende dienvolgens de prijs voor de geabonneerden van 1o. Julij tot ultimo September bedragen f 5,60 en voor de nieuwe geabonneerden van 1 Augustus tot ultimo September f 4.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD BREDA, brengen by deze, ten verzoeke van den Heer Kolonel kommandant dezer Vesting, ter kennisse der Ingezetenen, dat van en met morgen, den 16den Augustus, tot nader berigt, de poorten zullen worden geopend des morgens ten *vijf* ure en gesloten des avonds ten *acht* ure; zullende de drijfboomen gelijktijdig met de poorten worden geopend, doch een half uur vroeger gesloten worden.

Breda, den 14den Augustus 1831.

DE ROY Vt.
Ter Ordonnantie van denzelven:
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Augustus.

Groot zijn de gebeurtenissen der laatste dagen. Te groot, om bij den zeker beschouwingen het oog niet te vestigen op een Hooger Beginsel, dan krijgs-bekwaamheden alléén. Ook van dien kant heeft de jongste bededag aan veler behoeften beantwoord. Slechts weinigen, die in de gezegende voortgangen onzes legers niet een vernieuwd bewijs zagen, dat God met ons is. Niemand hunner, die niet in die overtuiging de hechtste waarborg voor een, nog in vele opzigten, duistere toekomst bezit. In waarheid! onze hoop kan op geenen anderen grondslag dan deze gevestigd zijn. Maar die eenige is ons ook genoeg.

De laatste godsdienstige vereeniging van geheel oud-Nederland tot eenzelfde doel, eene vereeniging zoo lang door ons gewenscht, is dan ook zeker der goede zaak bevorderlijk geweest. Talrijk waren de scharen ook in deze stede, naar de bidplaatsen zamengevloeid ter openlijke erkenning van dat beginsel, waarin de waarborg van ons bestaan, rust en geluk vervat is; ter dankbetuiging aan Hem, wiens magt alleen over nederlagen en overwinningen beslist. Die algemeene deelneming bewijst ook in deze, de eensstemmigheid van bevolking en regering, en is tevens een blijk van de herleving van ons oud volks-karakter, in eene vijftienjarige aanraking met België, wel eenigermate verligtzinnigt. Onder de meerdere zegeningen der scheiding bekleedt deze aanwinst geene geringe plaats. Behouden en versterken wij haar! Niet alleen moet onze *geestdrift* aan die van het voorgeslacht gelijk zijn; ook desgelijks *volharding* en *oorte godsvrucht* moeten ons eigen wezen, om op eene *duurzame* zegepraal te kunnen rekenen: eene zegepraal die dan nog overwinning blijft, wanneer onze wapenen voor magtiere moeten wijken. In den roemvol aangevangen strijd staat meer op het spel dan de oppervlakkige beschouwer waant. Hier staat, niet alleen de leus zelve tegen eene andere over, hier geldt het, wat meer is, de zegepraal van het eene beginsel over het andere, en, in zoo verre, heeft niet alleen *Holland* en *België* belang in den uitslag van den kamp. In de laatste dagen zegevierde het rechtvaardige beginsel over list en logen; deze laatste hebben echter hunne hulpbenden later opgeroepen en de strijd kan nog lang gerekt zijn. Volharden wij echter in het gebed, vertrouwen wij op onzen God, onze beide en onbekrompen vereeniging zal ons voorwaar niet begeven!

— Berigten van Thienen, uit het hoofdkwartier onzes legers van Zaturdag den 13den dezer, melden, dat hetzelve zich, den morgen van dien dag, met zijne troepen reeds binnen Leuven getrokken waren, gereed maakte, om met de bagage en verder transport zich binnen die stad te vestigen, toen de generaal *Belliard* zich aan het hoofdkwartier aanmeldde, met het berigt, dat het Fransch leger tegen ons over stond en met last van de Mogendheden, om ons het verder voortgaan te beletten. Deze tijding heeft aan de zaken een geheel anderen keer gegeven. De overblijfselen der Belgische armee, met overhaasting en in verwarring, waar Mechelen gelegen zijn, onderweg alles wegwerpende, hadden den weg naar Brussel geheel opengelaten, zoodat onze troepen, buiten de tusschenkomst der Franschen, Zondag of Maandag Brussel zouden binnengerukt en daardoor aan den veldtogt een einde zou gemaakt zijn.

Volgens dezelfde berigten, zouden nu, naar gemaakte overeenkomst, onze troepen Zondag 14 dezer Leuven weder verlaten en de Franschen dezelve bezetten; terwijl er bij verzekerd werd, dat er alsnu een nieuw congres der mogendheden zou zamenkomen, ten einde onze kwestie met België bepaaldelijk en spoedig te regelen.

— Uit Maastricht wordt van den 12den gemeld:

» De burgerwacht wordt op alle dorpen, die door de Hollanders bezet zijn, ontwapend; deze wapenen worden in het arsenaal alhier opgelegd, reeds zijn er meer dan 3,000 dus in handen gekomen; benevens eene groote menigte paarden.

» Te Hasselt zijn ook meer dan 3,000 geweren buit gemaakt, alsmede een groot getal militaire voorwerpen van allerlei aard.

» *Dalhe* is het kommando der divisie ontnomen en wordt thans door den generaal *Goethals* gekommandeerd; de overblijfselen daarvan bevinden zich op een half uur afstands van Luik.

» De kolonel van *Schaeberoek* is den 10den des avonds met spoed alhier gepasseerd, met verordeningen, om aanstonds te geven de groote vorderingen onzer armee en dat de Franschen zich met de zaak willen bemoeijen.

— Berigten uit Venlo, van den 11den dezer, melden, dat sedert eenige dagen eene algemeene vlugt der inwoners aldaar plaats heeft. In het nabij gelegen Pruissisch dorp Kaldenkirchen, is geene woning meer voor geld te bekomen: de meesten, waaronder de familien van den stads-kommandant, van den burgemeester, zelfs eenige officieren der burgerwacht, zijn met zak en pak derwaarts en in de omstreken op pruissisch grondgebied gevlugt. Zeker iemand, welke sedert jaren op een expeditiekantoor werkzaam was, zich onvoorzigtig hebbende uitgelaten: dat de Hollandsche eer door hunne dappere krijgslieden gered was, is mede de militaire magt uit zijne woning gehaald en op de Guldensche poort in arrest gebragt. Alle boomen en heggen rondom dorpen zijn sedert eenige dagen omver gehakt.

Uit Kaldenkirchen meldde men, dat in de omstreken dier plaats vele pruissische kavallerie- en weinige dagen van aangekomen, alsmede veel artillerie van Keulen naar Wesel was getrokken.

— Bij het binnenrukken op Belgisch grondgebied liet de generaal *Gerard* eene proclamatie aan zijne soldaten uitgevaardigd, van den navolgenden inhoud:

» Soldaten!

» Het leger is geroepen, om de onafhankelijkheid te beschermen van een volk, dat Frankrijk aan het hoofd zijner vrienden plaatste. Z. M. de koning der Belgen zal den bijstand van den koning der Franschen niet te vergeefs hebben ingeroepen. De Hollanders, welke den moed der Belgen kennen, konden deze laatsten den vrede van Europa te verstoren en met minachting voor de grootste Mogendheden, welker eenigzindheid de onafhankelijkheid en zuiverheid van België gewaarborgd hebben, op nieuw uittarten. Soldaten! wij zullen de zaak van Frankrijk gaan verdedigen door onzen bondgenoot bij te staan. Gij zult den Franschen naam, door uw gedrag in een bevriend land, doen vereeren; dus zullen wij gaan en voldoen aan de verwachting des konings beantwoorden, dewelke ons zijn vertrouwen rekent, zoo zeer als bij van onzen moed.

In het hoofdkwartier te Maubeuge, den 4den Augustus 1831.

De Maarschalk van Frankrijk en Chef, Bevelhebber van het noorden, kommanderende
graaf GERARD.

Na deze proclamatie zijn de fransche troepen, zoo als in ons nommer van Zondag ll. gemeld is, op drie kolonnen het belgisch grondgebied binnen gerukt. Op den 10den bevonden zich de beide fransche prinsen, hertogen van *Orleans* en van *Nemours* te Brussel. Den 12den des morgens stonden de fransche voorposten reeds te Wavre, alwaar zij het kanon, bij den slag, op den 18den bij Leuven geleverd, duidelijk moeten hebben kunnen hooren.

Men wil hier weten, dat de Maarschalk *Gérard*, den 15den den ook in de rigting van Leuven zou opgerukt zijn, hetwelk dien volgens Zondag door de onzen ontruimd zou zijn.

— Volgens een brief uit Brussel, over Frankrijk ontvangen, zou de heer *Surlet de Chokier*, zeer misnoegd over verre *Leopold*, bij welken hij niet den minsten invloed heeft kunnen bekomen, Brussel hebben verlaten.

— Van de poolsche grenzen wordt, in dato den 6den, geschreven, dat het poolsche leger, hetwelk, tusschen Kolo en Lowicz, op den weg naar Warschau, eene stelling genomen had, op den 4den dezer door de Russen aangetast, en, met een vrij groot verlies, uit die stelling verdreven was; ten gevolge waarvan het dan ook genoodzaakt geweest was, tusschen Sochaczew en Warschau,

bij Blonie bij een te trekken. In die ommestreken werd dan ook een beslissenden slag te gemoet gezien.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Augustus.

Het adres der pairs, in antwoord op 's Konings troon-aanspraak, is, in dezelver zitting van gisteren, met eene meerderheid van 73 stemmen tegen eene, aangenomen en daar is, bij wijze van loting, eene deputatie benoemd, om hetzelve den koning te gaan aanbieden, welke commissie heden avond ten half negen ure bij den koning ten gehoore zal worden toegelaten.

De afgevaardigden hebben hunne deliberatien over het adres heden voortgezet.

— Men schrijft ons uit Brussel onder dagteekening van den 7den augustus: „De generaal *Belliard* vervult hier de functien van majoor generaal. Hij is het die de bewegingen der Belgen bestiert. Koning *Leopold* heeft zich naar Leuven, het middenpunt der operatien van het belgisch leger begeven. De geestdrift der burgerwachten is bewonderenswaardig, echter is het, met dat al, te vreezen, dat zij den Hollanders het veld winnen niet beletten zullen, (1) indien het berigt der interventie van Frankrijk dezen niet uit het staken hunner operatien dwingt.

„Een courier van den koning der Belgen, met den meesten spoed den maarschalk *Gérard* te gemoet gezonden, bragt van gemelden Vorst het verzoek over, dat de fransche troepen de grenzen niet zouden overtrekken. Dit verzoek heeft werkelijk een oponthoud des franschen legers ten gevolge gehad, hetwelk echter later zich op nieuw in beweging gesteld heeft en te Mons binnengetrokken is. (*Gazette de France.*)

Een ministerieel avondblad kondigde gisteren aan, dat er nieuwe onlusten in de Romeinsche staten uitgebarsten waren. Deze tijding werd door een aan de beurs aangeplakt berigt wedersproken.

De 3 pCts, welke in het begin der beurs tegen 53,90 verhandeld werden, klommen spoedig tot 55, maar vielen, bij het einde der beurs, op 53,70. Ook de 5 pCts, welke van 86 op 87 gestegen waren, zijn op 85,60 gebleven.

De Napelsche renten stonden, tegen kontant 66,00. Op tijd, 66,50.

ENGELAND.

LONDEN, den 14den Augustus.

Vrijdag avond heeft de minister van buitenlandsche zaken eenen vrij hevigen aanval moeten doorstaan van de zijde van den heer *Croker*, die volstrekt meendere inlichting wilde hebben omtrent het gebeurde met de depêches van wege de regering der Nederlanden aan het ministerie voor de Conferentie gezonden. Hij betoogde breedvoerig, dat de beschuldiging, door de ministers tegen den Koning van Holland ingebragt, als of hij zonder voorloopige kennisgeving zijne troopen had doen oprukken en den wapenstilstand geschonden had, zonder eenigen grond en alleronbillijkst was. Hij stelde voor, dat de depêche van den 1ste Augustus aan het Huis zou overgelegd worden. Dit bestreed lord *Palmerston*, omdat alsdan de geheele onderhandeling ter tafel gebragt moest worden en er omstandigheden bestonden, die dit niet raadzaam maakten. De Minister heeft verder pogen aan te toonen, dat hij geene genoegzame voorloopige kennis gedragen had van het hervatten der vijandelijkheden door den Koning der Nederlanden. De heer *Croker* heeft zijne motie ingetrokken, na eene lange woordenwisseling, waarin sir *Robert Peel*, lord *Brudenell*, lord *Stanmont*, sir *G. Murray* en sir *Charles Wetherell* allen betoogd hadden, dat de Koning van Holland in geenen deele van kwade trouw te beschuldigen is geweest en behoorlijk de engelsche regering zijne voornemens heeft doen weten.

Omtrent het intrekken van fransche troepen in België oordeelen zij thans minder gunstig, alhoewel zij steeds blijven volhouden dat dit met goedkeuring der conferentie plaats heeft. Allervreemdst is de verandering van toon in de ministeriele bladen ten opzigte van Holland. Niet alleen deelen zij de stukken mede die door den heer *Verstolk van Soelen* aan de Conferentie zijn gezonden ter verdediging van het gedrag van Holland, maar kondigen er zelfs voor uit, dat zij onbillijk geweest zijn in hunne beoordeeling van den Koning der Nederlanden, en stemmen thans toe, dat Zijne Majesteit in de gegevene omstandigheden niet wel anders heeft kunnen handelen.

(1) De Hollanders hebben deze vrees in werkelijkheid doen overgaan.

NAGEKOMEN BERIGTEN.

Onder het afdrukken ontvangen wij het volgende legerberigt van Z. K. H. den *Prins van Oranje* aan Z. M., en de navolgende dagorder van den Prins aan het Leger:

Leuven, 13 Augustus 1831, ten 3 ure na den middag.

Ik heb de eer Uwe Majesteit te berigten, dat heden, volgens de gesloten overeenkomst van gisteren, de stad Leuven om 12 ure door de troepen, onder bevel van *Niellon*, aan de 1ste brigade 3de divisie overgegeven is. De troepen Uwer Majesteit zijn in de stad wel ontvangen. Van Thienen naar Leuven rijdende, ontmoette ik den Franschen afgevaardigde graaf *Belliard* en den generaal *Lauwoëstine*, die het bevel voert over de voorhoede van het Fransche leger, onder den maarschalk *Gérard*, en aan mij door den maarschalk gezonden was, om mij te boodschappen, dat het Fransche leger nu reeds te Grez, voorwaarts van Wavre, op mijn linker-flank voortgerukt was. Beide deze heeren deelden mij het officieel berigt mede van de schikkingen tusschen Uwe Majesteit en Frankrijk, door welke de vrede van Holland met Frankrijk verzekerd blijft. Ik ben met hen overeengekomen, dat ik morgen met mijne terugwaartsche beweging naar de Noord-Brabandsche grenzen een begin zou maken.

Ik zal ten gevolge daarvan morgen, den 14den, om tien ure Leuven doen verlaten.

De 2de divisie zal Thienen en omstreken bezetten. De 3de divisie zich tusschen twee uren afstands van Leuven en de omliggende dorpen vestigen. De 1ste divisie bezet heden Diest, en hare achterhoede staat te St. Joris Winghe. De kavallerie volgt deze bewegingen, en de reserve-batterijen artillerie blijven onder bedekking van de zware kavallerie.

Ik mag dit berigt niet sluiten, zonder aan Uwe Majesteit nog een bijzonder voordeelig getuigenis af te leggen van het uitmuntend gedrag van het gansche korps artillerie, dat in dit gevecht bij Leuven in het vuur is geweest; met name moet ik vermelden de batterij van den Kapitein *van de Wal*, die de 3de divisie vergezelt, en de battery houwitsers, door den kapitein *Leenaers* gekommandeerd. Ik heb ook alle reden, in Uwer Majesteits gunst aan te bevelen, alle de Officieren van de algemeene zoowel als bijzondere staven, die met veel ijver en koelbloedigheid hunnen pligt onder het vijandelijk vuur volbragt hebben.

Ik verwacht de voordragten van de Generaals der divisien en van de chefs van korpsen, over die officieren, onder-officieren en soldaten, die door dapperheid en beleid uitgemunt hebben, ten einde hen nader aan te bevelen aan de welwillendheid van Uwe Majesteit.

De Opperbevelhebber van het leger,

WILLEM, *Prins van Oranje.*

DAGORDER.

Wapenbroeders!

Gij hebt aan mijne verwachting voldaan. Ik vertrouwde op uwe dapperheid en onwankelbaren moed. Ik waardeer de liefdaadigheid, waarmede gij alle de vermoeijenissen hebt doorgestaan, en u al dat gemis, hebt getroost, dat de Franschen in de nabijheid des vijands altijd vergezelt.

Groot is uwe belooning. De zege onzer wapenen is volkomen.

Na eenen veldtogt van naauwelijks tien dagen staan wij in het hart van België.

Tweemalen ontmoetten wij den vijand, eerst te Hasselt, toen bij Leuven, en dit was genoeg, om de twee Belgische legers uiteen te slaan, en in wanorde op de vlugt te jagen.

Gisteren en heden stonden onze voorposten op twee uren afstands van Brussel, en geen Belgisch leger is er meer, om den inzigt zijner hoofdstad te beletten.

De Koning, mijn Vader, heeft onze spoedige overwinning bij Hasselt met blijdschap vernomen. Door mij betuigt hij Zijne innige tevredenheid aan u, en gij de troepen van alle wapenen, die aan deze en de vorige gevechten deel namen, en hunne pogingen vereenigden, om dat leger te vernietigen, dat, onder den naam van leger van de Maas, nooit overwinnelijk waande.

Wij hebben nu onze taak volbragt. Wij hebben gedaan, wat Koning en Vaderland van ons eischten. Wij hebben gezegevierd over den vijand, tegen wien wij ten strijde zijn getogen.

Met eere keeren wij terug naar onze oude grenzen. Een talrijk leger uit Frankrijk rukt België in. Zijne voorposten staan de onzen.

Wij keeren terug ten gevolge van eene schikking, die onze Souverein heeft gemaakt met den Koning der Franschen.

De Opperbevelhebber van het leger,

WILLEM, *Prins van Oranje.*

Commissarissen over het Teeken-Instituut der Stad *Breda* brengen bij deze ter kennisse van de ingezetenen derzelve Stad, dat de TENTOONSTELLING der Prijsteekeningen over het afgeloopene dezes jaars, zal plaats hebben in het Locaal van het Teeken-Instituut, in de Eindstraat, Wijk A No. 26, op Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, zijnde den 18, 19 en 20 dezer, des Voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 Uren.

Breda, den 13den Augustus 1831.

Commissarissen voornoemd,

M. J. FOLMER.
Mr. J. F. VANTETS.
P. E. PAES.
W. VERREE.

STOOMPACKETVAART tusschen ROTTERDAM en LONDEN.

Het Stoomschip *Koning der Nederlanden*, Kapitein *Richard Sharp*, vertrekt van Rotterdam naar Londen, elken Maandag, ten één ure na den middag.

NB. De Goederen, op de Vrije Rijnvaart gedeclareerd, moeten op den dag van het vertrek, voor 9 ure des morgens aan boord zijn.

Adres bij J. VAN IJSSELDIJK VAN DOESBURGH, Kaasmarkt.

Te BREDA bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.